

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

OPERATOR MASZYN DROGOWYCH

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin
tel. 0-91 42 56 126, 0-91 42 56 128
fax 0-91 42 56 125
e-mail: cipkz-szczecin@wup.pl

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Koszalinie

ul. Słowiańska 15A (IV piętro)
75-846 Koszalin
tel. 094 342 66 93, 346-25-37, 344-50-50
tel./fax 344-50-43
e-mail: cipkz-koszalin@wup.pl

Operator maszyn drogowych

Operator maszyn drogowych obsługuje jedną lub kilka maszyn drogowych, takich jak: spycharka, zgarniarka, równiarka, układarka betonu czy mas bitumicznych; reguluje, demontuje i montuje zespoły maszyn drogowych, usuwa usterki, przeprowadza przeglądy techniczne i naprawy bieżące.

Zadania i czynności robocze

Operator maszyn drogowych obsługuje jedną lub kilka maszyn drogowych, takich jak: spycharka, zgarniarka, równiarka, układarka betonu czy mas bitumicznych; reguluje, demontuje i montuje zespoły maszyn drogowych, usuwa usterki, przeprowadza przeglądy techniczne i naprawy bieżące.

Zadania zawodowe operatora maszyn drogowych:

- zapoznawanie się z rysunkami wykonawczymi i obmierzenie lub szacowanie planowanych robót;
- przeprowadzanie montażu i demontażu zespołów roboczych wymaganych specyfiką prac;
- regulowanie działania mechanizmów maszyny drogowej;
- przepychanie, zgarnianie i przewożenie gruntu przy formowaniu nasypów drogowych;
- profilowanie drogi gruntowej: przesuwanie wybranego gruntu z rowów pobocznych, wybieranie i profilowanie koryta dróg;
- przygotowywanie i rozprowadzanie podsypki, układanie i wykańczanie powierzchni betonowych;
- układanie mas bitumicznych na uprzednio przygotowanym podłożu;
- wykrywanie i usuwanie usterek w pracy silnika i poszczególnych mechanizmów roboczych;
- konserwacja bieżąca maszyny, zapewniająca jej bezawaryjną pracę;
- udział w remontach obsługiwanej maszyny i w odbiorze maszyny z remontu;
- pobieranie i rozliczanie paliwa, oleju i innych materiałów eksploatacyjnych;
- prowadzenie dokumentacji eksploatacyjnej oraz rozliczanie wykonanych robót;
- przestrzeganie przepisów bhp podczas obsługi maszyn drogowych.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Operator może pracować w bardzo różnych warunkach w otwartej przestrzeni, w sterowniach wytwórni mas asfaltowych lub betonowych, kabinach maszyn, warsztatach remontowych. Praca na placu budowy jest szczególnie uciążliwa. Operator ma tam do czynienia ze zmienną, często złą pogodą, pyłem i kurzem, substancjami chemicznymi, wysokimi temperaturami, hałasem miejscami przekraczającym dopuszczalne normy, wibracjami, śliskimi i niestabilnymi powierzchniami, ciężkimi przedmiotami przenoszonymi w powietrzu. W czasie pracy betoniarni lub otaczarki operator może poruszać się po różnych poziomach, na dużych wysokościach. Wejście na osiagającą wysokość 30 m wieżę kofara jest dozwolone tylko z odpowiednią asekuracją. Operator często pracuje wśród innych ciężkich urządzeń i samochodów transportowych. Musi nieustannie zwracać uwagę na ludzi znajdujących się w zasięgu pracy jego maszyny. Zdarza się, że swoje obowiązki wykonuje w warunkach wyjątkowo trudnych i niebezpiecznych, w nocy, we mgle, na śliskiej drodze. Prace drogowe i kolejowe wymagają zwykle dużej ostrożności i specjalnego zabezpieczenia ze względu na towarzyszący im ruch pociągów i samochodów. Operator narażony jest na przeziębienia i choroby reumatyczne, alergie, choroby układu kostno-stawowego, choroby wrzodowe spowodowane stresem. Częsty kontakt z oparami asfaltu sprzyja nieżytom oskrzeli. Największym zagrożeniem w tym zawodzie są jednak katastrofy budowlane i wypadki (uszkodzenia linii wysokiego napięcia, kanalizacji, instalacji gazowych, przewrócenie się maszyn, spadanie z dużej wysokości ciężkich przedmiotów, niewypały, porażenia prądem, wtargnięcie wody itp.). Mogą one powodować bardzo poważne obrażenia ciała, a nawet trwałe kalectwo lub śmierć. Operatorzy używają w pracy ubrań roboczych i ochronnych: kombinezonów ocieplanych i przeciwdeszczowych z elementami odblaskowymi, rękawic, zatyczek do uszu, a gdy pracują na wodzie kamizelek ratunkowych.

społeczne środowisko pracy

Chociaż operator ma przede wszystkim do czynienia z maszynami i wiele czynności wykonuje indywidualnie, pracuje jednak w zespole. Jego kontakty zawodowe są najczęściej rozległe i obejmują pomocników, operatorów innych maszyn współpracujących (np. w zespołach do prac ziemnych lub drogowych), przełożonych, inspektorów nadzoru technicznego, administrację przedsiębiorstwa, robotników budowlanych.

Mają też one bardzo różnorodny charakter. Operator może wyznaczać zadania i kierować pracą podległych pracowników, dbać o bezpieczeństwo osób pozostających w pobliżu pracujących maszyn, wykonywać polecenia przełożonych. Nawet operator pługa odśnieżnego, który sam wyjeżdża na wyznaczoną trasę, utrzymuje stały kontakt z bazą przez krótkofalówkę. Praca operatora, chociaż odpowiedzialna i wymagająca samodzielności, polega na ścisłym stosowaniu się do obowiązujących przepisów budowlanych i eksploatacyjnych oraz wykonywaniu poleceń przełożonych. W normalnych warunkach praca ta może być dość monotonna, w wypadku zaś zagrożeń i awarii - niebezpieczna i stresująca.

organizacyjne środowisko pracy

Organizacja robót zależy od ich rodzaju, technologii i miejsca położenia. Czas pracy jest z reguły stały (w godz. 7.00 –15.00), ale ulega przedłużeniu do 12- 14 godzin, jeśli wymaga tego termin wykonania zamówienia lub dokończenie rozpoczętych prac zgodnie z zasadami sztuki budowlanej. Na ruchliwych, węzłowych trasach komunikacyjnych lub gdy konieczne jest usunięcie awarii, operatorzy mogą pracować w nocy. Tempo robót zależy także od pory roku i pogody (duże natężenie w ciepłych porach roku i zatrzymanie wielu robót przy temperaturze niższej niż -5°C). Operatorzy sprzętu do robót ziemnych pracują głównie w sezonie letnim, zima jest dla nich okresem urlopowym. Wyjątkiem w tej dziedzinie jest operator pługu śnieżnego, którego praca wykonywana jest w miesiącach zimowych.

Jednym z najważniejszych elementów organizacji pracy w budownictwie jest zapewnienie bezpieczeństwa pracowników i osób postronnych. Konieczne jest także odpowiednie oznaczenie i wydzielenie budowy z otaczającej przestrzeni i nadzorowanie po godzinach pracy. Lokalizacje budów często zmieniają się, co wymaga od operatora dyspozycyjności, ruchliwości i pracy poza stałą siedzibą firmy nawet przez kilka miesięcy w sezonie.

Wymagania psychologiczne

Cechami niezbędnymi w tym zawodzie są odpowiedzialność za bezpieczeństwo ludzi i za urządzenia, rozwaga ostrożność, dokładność, wyobraźnia i zdolność przewidywania konsekwencji swoich działań. Operator musi umieć skoncentrować się na konkretnych czynnościach i jednocześnie mieć świadomość tego, co dzieje się wokół niego na placu budowy. W zawodzie tym często potrzebny bywa szybki refleks, gdyż trzeba podejmować decyzje w sytuacjach awaryjnych oraz umiejętność pracy w warunkach niebezpiecznych (pług odśnieżny, kafar). Jednocześnie operator powinien być odporny na monotonię pracy, dokładny, sumienny, solidny. Do obsługi maszyn do robót ziemnych przydatne są umiejętności techniczne, wykształcenie zasadnicze, prawo jazdy kat. C lub uprawniające do kierowania ciągnikiem, oraz uprawnienia operatorskie klas 1-3.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Operatora maszyn drogowych powinna cechować ogólna dobra sprawność fizyczna i psychofizyczna, dokładność i koncentracja uwagi w wykonywaniu zadań zawodowych. Pracę operatora sprzętu do robót ziemnych, zależnie od rodzaju obsługiwanego urządzenia, można zaliczyć do ciężkich. Operator powinien być w pełni sprawny fizycznie i ruchowo, dość silny, odporny psychicznie, gdyż jest narażony na stres wynikający z dużej odpowiedzialności i zagrożenia wypadkami, wytrzymały. Powinien też mieć sprawny układ kostno-stawowy, oddechowy i krwionośny, dobrą koordynację wzrokowo-ruchową, gdyż jego praca polega przede wszystkim na precyzyjnym manipulowaniu ciężkimi maszynami. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu mogą być zaburzenia równowagi i świadomości, wady wzroku, których nie można skorygować okularami, daltonizm, schorzenia słuchu, wady i choroby kręgosłupa, choroby serca i układu krążenia, schorzenia układu oddechowego, alergie. O przydatności do pracy na konkretnym stanowisku decyduje lekarz, oceniając stan zdrowia każdego z kandydatów na podstawie badań ogólnych, a w wypadku operatorów maszyn samojezdnych także psychotechnicznych, obowiązujących zawodowych kierowców.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do obsługiwanie maszyn drogowych potrzebne jest wykształcenie zawodowe, prawo jazdy kategorii C lub T oraz uprawnienia operatorskie klas 1-3. Szkoleniem maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych zajmuje się Zakład Kształcenia Kadr Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego. Wydawane uprawnienia są wpisywane do Centralnego Rejestru Maszynistów i honorowane też poza Polską. Kursy organizowane w ośrodkach szkoleniowych trwają od 2 do 6 tygodni, w przedsiębiorstwach od 2 do 3 miesięcy. Kursy kończą się egzaminem pozwalającym uzyskać uprawnienia operatorskie w 3 klasach.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Zatrudnienie można uzyskać w firmach budowlanych, górnictwa powierzchniowego, komunalnych, budownictwa drogowego itp.

Przeciętne zarobki wynoszą na poziomie średniej krajowej.

Zawody pokrewne

Inne nazwy zawodu: nie występują

kierowca samochodu ciężarowego
operator samojezdnych maszyn rolniczych i leśnych
maszynista maszyn dźwigowo-transportowych
kierowca operator wózków jezdnych
technik budownictwa

Źródła:

Przewodnik po zawodach, wydanie II; www.psz.praca.gov.pl;
www.stat.gov.pl; www.pracuj.pl; www.wynagrodzenia.pl

Materiał opracowany przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Koszalinie